

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахунково-графічного завдання
з дисципліни

**«ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ
ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

*(для студентів 5 курсу заочної форми навчання
напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства”)*

ХАРКІВ – ХНАМГ – 2013

Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни **“Економіка і організація інноваційної діяльності”** (для студентів 5 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства”) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: І. В. Покуца. – Х.: ХНАМГ, 2013.– 16 с.

Укладач: І. В. Покуца

Рецензент: д.е.н., доц. О. В. Димченко

Рекомендовано кафедрою міської і регіональної економіки,
протокол № 4 від 26.12.2012р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою дисципліни «Економіка і організація інноваційної діяльності» є вивчення економічної теорії і практики інноваційної сфери діяльності підприємств та організацій різних форм власності для досягнення ними технологічного і товарного лідерства; вивчення основних засад інноваційної політики і стратегії фірми, організації управління інноваційною діяльністю; визначення найефективніших напрямків оновлення техніко-технологічної бази підприємства та її продукції, з'ясування особливостей організаційних форм забезпечення і методів впровадження результатів інноваційної діяльності; висвітлення систем регулювання і стимулювання інноваційних процесів, обґрунтування організаційно-економічного механізму та оцінка соціально-економічної ефективності результатів наукових досліджень.

Метою розрахунково-графічної роботи є закріплення навичок роботи з економічною інформацією з курсу **«Економіка і організація інноваційної діяльності»** з урахуванням специфіки фаху студентів. У роботі розглядається питання оцінки інноваційного проекту з використанням різних методів, аналізуються його основні економічні показники та фінансові результати. Виконання розрахунково-графічної роботи допоможе студентам орієнтуватися в питаннях оцінки інноваційних проектів, розуміти роль оцінки як засобу підвищення ефективності підприємницької діяльності, уміти виявляти знання під час проведення оцінки в практичній діяльності.

У процесі виконання розрахунково-графічної роботи студент повинен виявити:

- наявність теоретичних знань з курсу **«Економіка і організація інноваційної діяльності»** та вміння використовувати їх в економічних розрахунках;
- вміння користуватися нормативно-правовою документацією, навчальною літературою;
- знання практичних підходів та методів оцінки, вміння використовувати економічну інформацію, розраховувати фінансово-економічні показники та проводити аналіз отриманих результатів.

Розрахунково-графічна робота оформлюється на папері формату А4, матеріал розміщується у такій послідовності:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Розрахункова частина роботи.
5. Висновки.
6. Перелік використаної літератури.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВИКОНАННЯ І ЗАХИСТУ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Критерії оцінювання якості виконання розрахунково-графічної роботи представлено у наступній таблиці:

Таблиця 1 – Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю з ходу виконання розрахунково-графічної роботи з курсу «Економіка і організація інноваційної діяльності»

Оцінка шкалою ECTS	Рейтинг, %	Оцінка за національною шкалою
A	Більше 90 – 100 включно	Відмінно
B	Більше 80 – 90 включно	Добре
C	Більше 70 – 80 включно	
D	Більше 60 – 70 включно	Задовільно
E	Більше 50 – 60 включно	
FX	Більше 25 – 50 включно	Незадовільно
F	Від 0 до 25 включно	

«Відмінно» – виставляється за наступних умов:

1. Творчий підхід до засвоювання матеріалу, повнота і правильність виконання завдання.
2. Вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях.
3. Глибокий аналіз фактів та подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень.
4. Чітке, послідовне викладання відповіді на папері.
5. Вміння пов'язати теорію і практику.

«Добре» – виставляється за наступних умов:

1. Мають місце деякі непринципові помилки несуттєвого характеру при викладанні відповідей з повним знанням програмного матеріалу.
2. Переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання.
3. Не завжди правильне прогнозування подій від прийнятих рішень.
4. Вміння пов'язати теорію з практикою.

«Задовільно» – виставляється за наступних умов:

1. Репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу.
2. Недостатня повнота викладання матеріалу, але при обов'язковому виконанні (можливо з несуттєвими помилками) тих завдань, що пов'язані з розв'язанням практичних задач (третє питання).
3. Неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладанні матеріалу.
4. Нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладанні матеріалу.
5. Утруднення при практичному втіленні прийнятих рішень.

«Незадовільно» – виставляється за наступних умов:

1. Відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу.
2. Наявність грубих, принципів помилок при практичному виконанні отриманих завдань.
3. Невиконання або виконання з великими помилками тих завдань, що пов'язані з розв'язанням практичних задач (третє питання).
4. Неграмотне і неправильне викладання відповідей на папері.

Розрахункова частина роботи має складатися з трьох розділів і бути відповідним чином оформлена. Розрахунково-графічна робота виконується згідно з типовим календарним графіком затвердженим викладачем. Робота над розрахунково-графічною роботою та консультації з керівником здійснюються поза аудиторними заняттями. Оформлення роботи повинно відповідати ЄСКД.

Керівництво проектуванням виконує викладач кафедри, який видає завдання, проводить консультації, перевіряє та приймає захист роботи.

До захисту допускаються розрахунково-графічні роботи, виконані студентами згідно з даними цих методичних вказівок. Якщо проект не допущено до захисту, як такий, що не відповідає вимогам, то він має бути перероблений згідно з зауваженнями керівника і зданий на перевірку вдруге. При захисті студент повинен розкрити сутність роботи, обґрунтувати виконані розрахунки, проаналізувати отримані результати, зробити висновки й відповісти на запитання керівника.

РОЗРАХУНКОВА ЧАСТИНА РОБОТИ

1. Необхідність аналізу інноваційних проектів

Для зниження ризику інноваційної діяльності підприємствам необхідно насамперед провести ретельну оцінку запропонованого до здійснення інноваційного проекту. Інноваційний проект, ефективний для одного підприємства, може виявитися зовсім неефективним для іншого через об'єктивні і суб'єктивні чинники. Оскільки на кожному конкретному підприємстві існують свої чинники, що впливають на ефективність інноваційних процесів, то універсальної системи оцінки проектів немає, але можна виявити ряд оціночних показників, спільних для більшості підприємств, які здійснюють інноваційні проекти. На основі цих показників виділяють певні критерії оцінки інноваційних проектів.

Стисло розглянемо вищеназвані критерії і умови оцінки інноваційного проекту.

1. *Мета, стратегія, політика підприємства.* Оцінюючи інноваційний проект в цьому напрямі, необхідно виявити, наскільки цілі і завдання інноваційного проекту збігаються з цілями і стратегією розвитку підприємства, оскільки якщо напрям проекту не відповідає загальній політиці підприємства, то виникає велика вірогідність того, що проект не принесе очікуваного результату.

2. *Маркетинг.* Для реалізації інноваційного проекту необхідно, щоб маркетингові дослідження ринку підтвердили його потребу, виявили конкретних майбутніх споживачів. В тому випадку, коли кінцевий результат інноваційного проекту - продуктова інновація, то мета маркетингового дослідження - спрогнозувати попит на новий продукт, який в початковий період пропозиції на ринку буде одночасно попитом на продукцію підприємства. Сюди ж можна віднести і технологічні інновації, що поліпшують якість продукту, створюючи нові його модифікації. Проте провести маркетингове дослідження за інноваційним проектом, що пропонує принципово новий продукт або послугу, дуже складно, оскільки в деяких випадках вони можуть бути настільки нові, що їх потенційними споживачами ще не усвідомлена потреба в них. Маркетингове дослідження в такій ситуації з великою часткою вірогідності може дати помилковий, і навіть негативний результат.

При оцінці інноваційного проекту слід виявити дійсних, а також потенційно можливих конкурентів. Проте порівнювати необхідно не тільки продукт-результат інноваційного проекту з аналогами конкурентів, а очікувані наслідки від дій на ринку конкурентів.

Доцільно також проаналізувати і можливі канали розподілу результатів інноваційного проекту, оцінити, наскільки підходить система збуту, що вже

існує на підприємстві, для розповсюдження нового товару, оскільки створення спеціалізованих каналів розподілу на підприємстві може значно збільшити вартість інноваційного проекту.

3. *Стадія НДДКР* є початковою стадією інноваційного проекту, на якій слід оцінити вірогідність досягнення необхідних науково-технічних показників проекту і вплив їх на результати діяльності підприємства. Технічний успіх - це отримання бажаних технічних показників, при цьому ці показники мають бути досягнуті в рамках виділених на проект засобів і в необхідні терміни. Для підприємства більшою привабливим є такий інноваційний проект, результат якого має довгострокові перспективи. Оцінюючи інноваційний проект з позицій досягнення науково-технічних критеріїв, слід враховувати не тільки вірогідність технічного успіху, але і вплив проекту на бюджет НДДКР підприємства і діяльність підрозділів, які виконують НДДКР.

При оцінці інноваційного проекту необхідно перевірити, чи не порушує реалізація даного проекту права на інтелектуальну власність будь-якого патентотримувача, а також з'ясувати, чи не ведуться конкурентами паралельні розробки і чи не подані заявки в Патентне відомство, інакше ефективність проекту може бути оцінена невірно.

Ухвалення рішення про оцінку інноваційного проекту повинно враховувати вплив навколишнього середовища реалізації проекту. Оскільки в деяких випадках екологічні наслідки науково-технічного проекту можуть бути негативні, проекти можуть бути заборонені діючим законодавством, або на підприємство можуть бути накладені великі штрафні санкції, що викличе непередбачені збитки і поставить під питання ефективність інноваційного проекту.

4. *Фінансово-економічні відносини.* При виборі інноваційного проекту велике значення має правильна оцінка ефективності (прибутковості) проекту. Концентрувати всі фінансові ресурси підприємства на розробці одного проекту не завжди доцільно. Підприємство може собі це дозволити лише в тому випадку, коли інноваційному проекту гарантований стовідсотковий технічний і комерційний успіх. У інших випадках доцільніше направляють ресурси на розробку декількох інноваційних проектів. В такому випадку невдачі та збитки при розробці одного з проектів будуть компенсовані успіхом від реалізації іншого.

Окрім цього слід оцінити кількісно всі витрати, пов'язані з розробкою інноваційного проекту. Основні витрати, здійсненні ще до того, коли інноваційний проект буде приносити підприємству прибуток, складаються з витрат на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи, включаючи створення дослідного зразка, капітальних вкладень у виробничі потужності і первинних стартових витрат, причому рівень цих витрат залежить від спрямованості інноваційного проекту. Тут же необхідно оцінити можливий метод фінансування проекту, необхідність і вірогідність залучення зовнішніх інвестицій для реалізації проекту.

Одна з головних проблем, що стоять перед будь-яким підприємством - це правильне планування руху грошових потоків. Дуже часто цілком

рентабельний інноваційний проект може виявитися фінансово провальним в результаті несвоєчасного надходження фінансових коштів в конкретні терміни. Тому необхідно співвідносити в часі прогнозовані грошові надходження з розрахованими фінансовими витратами, потрібними для здійснення проекту.

5. *Виробництво.* Стадія виробництва є завершальною стадією реалізації інноваційного проекту, що вимагає ретельного аналізу, в результаті якого досліджуються всі питання, пов'язані із забезпеченням виробничими приміщеннями, устаткуванням, його розташуванням, персоналом. Докладно аналізується виробничий процес: як має бути організована система випуску продукції і яким чином повинен здійснюватись контроль за дотриманням технологічних процесів, чи забезпечує устаткування досягнення необхідної якості нового продукту та ін. До моменту, коли завершується стадія НДДКР і інноваційний проект впроваджується у виробництво, насамперед необхідно оцінити потребу виробництва в спеціалізованому устаткуванні і висококваліфікованих кадрах для переходу до випуску великих обсягів інноваційного товару або надання послуг.

На даній стадії реалізації проекту слід оцінити остаточні витрати виробництва нового продукту, які залежать від багатьох чинників: цін на необхідні для виробництва матеріали, сировину, енергію і комплектуючі, рівня оплати праці працівників, капітальних вкладень і обсягу випуску. Як правило, успіх реалізації інноваційного проекту пов'язаний з технологією виробництва, витратами, обсягами продажу і ціною на новий товар, що вийшов на ринок.

Повна оцінка інноваційного проекту включає аналіз всіх вищеперелічених основних елементів реалізації проекту. Слід зазначити, що приведенний перелік не є універсальним і залежно від цілей і напряму конкретного інноваційного проекту може бути розширений. Кожне підприємство може використовувати ті критерії оцінки інноваційних проектів, які вважає для своєї діяльності найбільш доцільними і значущими.

2. Методи оцінки інноваційних проектів

Інноваційний проект – це і технічний захід (вдосконалення техніки і технологічного процесу, модернізація об'єкту, організаційно-технічні заходи щодо вдосконалення виробництва, управлінські рішення) і рух грошей (інвестиції - сьогодні і доходи в майбутньому).

Рекомендації за оцінкою ефективності інвестиційних проектів спираються на принципи, що склалися в світовій практиці:

- моделювання потоків продукції, ресурсів і грошових коштів;
- облік результатів аналізу ринку, фінансового стану;
- ступень довіри до керівників проекту, впливи проекту на навколишнє середовище;
- визначення ефекту шляхом зіставлення майбутніх інвестицій і майбутніх грошових надходжень при дотриманні необхідної норми прибутковості на капітал;

- приведення майбутніх різночасних витрат і доходів до умов їх сумісності в економічній цінності на початковий період;
- облік інфляції, затримок платежів і інших чинників, що впливають на цінність використовуваних грошових коштів;
- облік невизначеності і ризиків, пов'язаних із здійсненням проекту.

Структура інноваційного проекту:

- операційна (виробнича) діяльність;
- інвестиційна діяльність;
- фінансова діяльність.

Теперішня і майбутня вартість грошей.

Майбутня вартість грошей є сумою інвестованих у теперішній момент грошових коштів, в яку вони перейдуть через певний період часу з урахуванням умов вкладення. Визначення майбутньої вартості грошей пов'язане з процесом нарощування цієї вартості (компаундінгом), який є поетапним збільшенням початкової суми шляхом приєднання до її первинного розміру процентних платежів.

Теперішня вартість грошей є сумою майбутніх грошових надходжень, приведених до теперішнього періоду за допомогою певного коефіцієнта - ставки відсотка (дисконтування). Визначення теперішньої вартості грошей пов'язане з процесом дисконтування цієї вартості. Операція дисконтування як метод обліку чинника часу дозволяє визначити теперішній (поточний) грошовий еквівалент суми, яка буде отримана в майбутньому.

$$ТВГ = \frac{МВГ}{(1 + k)^n} \quad [1]$$

$$МВГ = ТВГ(1 + k)^n \quad [2]$$

- де *ТВГ* – теперішня вартість грошей;
МВГ – майбутня вартість грошей;
k – обрана ставка відсотка (дисконтування);
n – кількість періодів отримання доходів.

Наведені вище формули є опорними для розуміння процесів дисконтування та компаундингу та здійснення відповідних розрахунків при виконанні даної роботи.

Основні методи оцінки інноваційних проектів:

1. *Метод чистого приведенного доходу (метод NPV).*
2. *Метод індексу дохідності (метод PI).*
3. *Метод внутрішньої норми дохідності проекту (метод IRR).*
4. *Метод строку окупності (метод PP).*
5. *Метод коефіцієнту ефективності інвестицій (метод ARR).*
6. *Метод приведених витрат.*

Крім вищезазначених існує різноманіття інших методів оцінки проектів, розгляд яких в ході виконання даної розрахунково-графічної роботи не передбачено.

Вихідні дані для виконання розрахунково-графічної роботи.

На підприємстві розглядається варіант розробки і впровадження нової лінії з виробництва продукції, строк експлуатації якої становить 10 років, а очікувані економічні результати від експлуатації за роками наведено в таблиці (проект А).

Таблиця 2 – Очікувані економічні результати від впровадження нової лінії за проектом А.

Роки	Дохід	Витрати	Ставка дисконтування за проектом $n = 20\%*$
0	30000**	90000**	
1	50000**	70000**	
2	65000**	50000**	
3	70000**	45000**	
4	85000**	30000**	
5	100000**	30000**	
6	120000**	35000**	
7	90000**	55000**	
8	70000**	60000**	
9	60000**	70000**	
10	35000**	75000**	

(Вибір варіанту завдання визначається наступним шляхом:

** – студент замість останньої цифри в вихідні дані підставляє останню цифру залікової книжки;*

*** – студент замість двох останніх цифр в вихідні дані підставляє дві останні цифри залікової книжки).*

Разом з тим, підприємство розглядає варіант проектування і впровадження лінії з виробництва продукції з використанням передових сучасних технологій, яка на думку керівництва підприємства дозволить отримувати порівняно більший дохід, ніж в першому випадку, але і витрати на експлуатацію подібної лінії будуть значно вищими (проект Б).

Таблиця 3 – Очікувані економічні результати від впровадження нової лінії з використанням передових сучасних технологій за проектом Б.

Роки	Дохід	Витрати	Ставка дисконтування за проектом $k = 20\%^*$
0	120000**	500000**	
1	150000**	300000**	
2	180000**	250000**	
3	240000**	200000**	
4	360000**	150000**	
5	500000**	150000**	
6	650000**	200000**	
7	800000**	250000**	
8	820000**	300000**	
9	850000**	320000**	
10	860000**	350000**	

Необхідно:

- 1) визначити фінансовий результат за обома проектами, враховуючи фактор часу;
- 2) порівняти проект А і проект Б, оцінивши їх методами:
 - а) методом чистого приведенного доходу (метод NPV);
 - б) методом індексу дохідності (метод PI);
 - в) методом внутрішньої норми дохідності проекту (метод IRR);
 - г) методом строку окупності (метод PP).
- 3) зробити відповідні висновки.

При визначенні фінансового результату за проектами отримані розрахунки доцільно приводити в наступній табличній формі:

Таблиця 4 – Розрахунок чистого приведенного доходу за проектом

Роки	Дохід	Витрати	$k=20\%^*$	Дисконтовані доходи	Дисконтовані витрати	Чистий приведений дохід
0						
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

1. Метод чистого приведенного доходу (метод NPV).

$$\text{ЧПД} = \sum_{n=0}^t \frac{D}{(1+k)^n} - \sum_{m=0}^b \frac{B}{(1+k)^m} \quad [3]$$

де ЧПД – чистий приведений дохід;

D – дохід по проекту;

B – витрати за проектом;

k – ставка дисконтування за проектом;

n – тривалість періоду за який підприємство отримує дохід по проекту;

m – тривалість періоду в якому підприємство несе витрати на проект.

Коефіцієнт дисконтування за проектом розраховується відповідно до ставки дисконтування k за наступною формулою:

$$d = \frac{1}{(1+k)^n} \quad [4]$$

де d – коефіцієнт дисконтування.

Дисконтовані доходи отримують шляхом множення поточних доходів на відповідний коефіцієнт дисконтування, аналогічним шляхом отримують дисконтовані витрати.

У ринковій економіці величина ставки дисконтування визначається виходячи з депозитного відсотка по внесках. На практиці вона приймається більшою його значення за рахунок інфляції і ризиків, пов'язаних з інвестиціями.

Якщо прийняти норму дисконту нижче за депозитний відсоток, інвестори вважатимуть за краще класти гроші в банк, а не вкладати їх у виробництво; якщо ж норма дисконту стане вища за депозитний відсоток з урахуванням інфляції і ризиків, виникне перетікання грошей в інвестиції, далі - підвищений попит на гроші і, як наслідок, підвищення їх ціни, тобто банківського відсотка.

Після визначення ЧПД слід звернути увагу на можливі наступні ситуації:

ЧПД > 0 – проект слід прийняти;

ЧПД < 0 – проект слід відкинути;

ЧПД = 0 – проект ні прибутковий, ні збитковий.

2. Метод індексу дохідності (метод PI).

Індекс дохідності відносний показник, це відношення дисконтованих доходів по проекту до приведених на ту ж дату інвестиційних витрат:

$$PI = \text{ДД} / \text{ДВ} \quad [5]$$

де ДД – дисконтований дохід за весь термін реалізації проекту;

ДВ – дисконтовані витрати (інвестиційні витрати).

Якщо:

$PI = 1$ – прибутковість інвестицій точно відповідає нормативу рентабельності;

$PI < 1$ – інвестиційний проект нерентабельний.

На відміну від чистого приведенного доходу індекс дохідності є відносним показником, тому він зручний при виборі з ряду альтернативних проектів, що мають приблизно однакові значення ЧПД.

3. Метод внутрішньої норми дохідності проекту (метод IRR).

Під нормою рентабельності інноваційного проекту або внутрішньою нормою дохідності (IRR) розуміють ту розрахункову ставку дисконтування k , при якій капіталізація регулярно отримуваного доходу дає суму рівну інвестиціям. Економічний сенс показника IRR: підприємство може ухвалювати будь-які рішення інвестиційного характеру, рівень рентабельності яких не нижчий за ціну капіталу (ЦК).

$$IRR = k_1 + \frac{ЧПД_1}{ЧПД_1 - ЧПД_2} (k_2 - k_1) \quad [6]$$

де k_1 – ставка дисконтування у відсотках, при якій ЧПД > 0 (ЧПД₁),
 k_2 – ставка дисконтування у відсотках, при якій ЧПД < 0 (ЧПД₂).

Показник IRR співвідноситься з показником ЦК таким чином якщо:

IRR > ЦК - проект слід прийняти;

IRR < ЦК - проект слід відкинути;

IRR = ЦК - проект байдужий.

4. Метод строку окупності (метод PP).

Строк окупності PP з урахуванням чинника часу - показник, що характеризує тривалість періоду, на протязі якого сума чистих доходів, дисконтованих на момент завершення інвестицій, дорівнює сумі інвестицій.

$$PP = \sum_{m=0}^b \frac{B}{(1+k)^m} \div \sum_{n=0}^t \frac{D}{(1+k)^n} \quad [7]$$

де PP – строк окупності з урахуванням чинника часу.

3. Висновки та питання для самостійного опрацювання

Після проведених розрахунків за чотирма вищезазначеними методами, студенту пропонується самостійно скласти розгорнутий висновок при порівнянні двох проектів А і Б.

Крім того, відповідно до свого номеру за списком у журналі групи студент обирає питання для самостійного опрацювання, зміст якого розкриває в обсязі 10-12 аркушів в розрахунково-графічній роботі (табл. 5).

Таблиця 5 – Теми для теоретичної частини розрахунково-графічної роботи

№	Зміст питання
1	Сутнісна характеристика інноваційних процесів .
2	Циклічна концепція розвитку інновацій і поняття інноваційного циклу
3	Основні етапи та стадії інноваційного процесу
4	Інноваційна діяльність підприємств
5	Вплив інноваційних процесів на розвиток виробництва
6	Інноваційна політика підприємства і методичні принципи її формування
7	Складові елементи і чинники впливу на формування інноваційної політики
8	Недоліки й переваги великих і малих підприємств в розробці й впровадженні тієї чи іншої інноваційної політики
9	Прогнозування і планування інноваційної діяльності підприємства
10	Економічний аналіз інноваційної діяльності підприємства
11	Менеджмент інновацій
12	Етапи розробки інноваційної стратегії і оцінка ефективних можливостей підприємства
13	Вибір стратегічних програм і проектів, процес впровадження інноваційних стратегій
14	Організація і управління інноваційною діяльністю
15	Оновлення техніко-технологічної бази підприємства та його продукції
16	Техніко-технологічний стан підприємства
17	Оціночні показники техніко-технологічного стану підприємства
18	Здатність підприємства до технологічних змін
19	Організаційні форми забезпечення і впровадження результатів інноваційної діяльності підприємства
20	Особливості організаційних форм забезпечення інноваційної діяльності
21	Венчурний бізнес і нові форми інтеграції науки і виробництва
22	Система регулювання і стимулювання інноваційної діяльності
23	Макроекономічне регулювання інноваційної діяльності
24	Інноваційна політика
25	Правові аспекти інноваційної діяльності
26	Регулювання і стимулювання інноваційної діяльності на рівні підприємства
27	Система фінансування інноваційних процесів
28	Організаційно-економічний механізм фінансування інновацій
29	Інноваційний проект як об'єкт інвестування
30	Суть і основні принципи вимірювання ефективності інновацій
31	Критерії та показники ефективності інноваційної діяльності
32	Соціальні результати технологічних змін
33	Шляхи підвищення ефективності інноваційної діяльності

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. - К: Вид. центр "Академія", 2005. – 400 с. **(Шифр у бібліотеці ХНАМГ–65.9(2)я7/Й-75)**
2. Стеченко Д.М. Інноваційні форми регіонального розвитку: Навч. посібник. – К : Вища школа., 2002. - 254 с. **(Шифр у бібліотеці ХНАМГ–65.9(2)я7/С-66)**
3. Інвестиційний менеджмент / Гриньова В.М., Колода В.О., Лепейко Т.І., Великий Ю.М./ Під заг.редакцією д.е.н., проф. В. М. Гриньової В.М. –Х.: "Інжек", 2004 – 368 с. **(Шифр у бібліотеці ХНАМГ–65.9(2)я7/И58)**
4. Інноваційна стратегія українських реформ / А.С. Гальчинський, В.П. Семиноженко. - К.: Знання України, 2002 – 336 с. **(Шифр у бібліотеці ХНАМГ–65.9(4Укр)/І-66)**
5. Бубенко П.Т., Покуца І.В. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка і організація інноваційної діяльності» (для студентів 4 курсу напряму підготовки 6.030504 - "Економіка підприємства") – Х.: ХНАМГ, 2011 – 45 с.
6. Бубенко П.Т., Покуца І.В. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Економіка і організація інноваційної діяльності» і виконання практичних завдань (для студентів 4 курсу напряму підготовки 6.030504 - "Економіка підприємства") - Х.: ХНАМГ, 2011 – 41 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахунково-графічного завдання
з дисципліни

**«ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ
ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

*(для студентів 5 курсу заочної форми навчання
напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства”)*

Укладач: **ПОКУЦА** Ілля Володимирович

Відповідальний за випуск *В. О. Костюк*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання: *І. В. Волосожарова*

План 2012 , поз. 357М

Підп. до друку 03.10.2012
Друк на ризографі.
Зам. №

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,0
Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4064 від 12. 05. 2011 р.